

- внимание к стандартизации и, одновременно, к индивидуализации и персонализации предоставляемого учебного контента;
- использование принципа SaaS (Software as a Service) (использование программного обеспечения в качестве поддержки).
- стремление к мобильности, разнообразию и соответствия современности учебного контента.

Нітенко О.В., Національна академія внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ ПРО НОВІТНЮ МОДЕЛЬ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРАВА

У Європейському просторі вищої освіти простежується загальна тенденція до посилення іншомовної підготовки у вищій освіті, що підтверджується низкою нормативних документів, результатами аналізу та синтезу літературних джерел, концепцій, інформації електронних ресурсів тощо. В Україні реформування вищої освіти на основі нового Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій вимагає нових підходів до модернізації іншомовної підготовки в умовах євроінтеграції та глобалізації. Стан іншомовної підготовки в Україні переконує у необхідності проектування інноваційних моделей такої підготовки фахівців різних галузей. Так, актуальним наразі залишається розроблення моделі іншомовної підготовки вітчизняних фахівців права.

Модель іншомовної підготовки фахівців із права має будуватися в контексті трициклової системи вищої освіти, оскільки саме трициклова структура вищої освіти (поряд із забезпеченням якості, визнанням ступенів та періодів навчання в закладах вищої освіти) є основою Болонського процесу з формування привабливого й конкурентоспроможного Європейського простору вищої освіти [1, с. 14].

Одним із ключових документів для новітньої моделі іншомовної підготовки юристів має стати Програма з англійської мови для професійного спрямування[3]. За цією програмою, існує шість рівнів володіння іноземною мовою (PBM): A1, A2; B1, B2; C1, C2.

Напершому циклі (бакалаврат) для здобувачів вищої юридичної освіти навчальні результати мають забезпечити формування іншомовної компетентності, що відповідає рівню незалежного користувача, еквівалентного рівню B2, що передбачає мінімум 200 контактних годин (7 кредитів по 30 годин) і вимагає складної мовної поведінки. Іншомовну компетентність випускників слід перевіряти відповідно до досягнень, складених на базі дескрипторів рівня B2 Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти.

Для отримання ступеня бакалавра, разом з усіма іншими професійними вміннями, студент-юрист повинен бути здатним ефективно спілкуватися іноземною мовою у професійному середовищі, що потребує досягнення таких *результатів навчання*: 1) обговорювати пов'язані з юриспруденцією питання, для того щоб досягти порозуміння зі співрозмовником; 2) готувати невеликі (2-3 стор.) публічні виступи, пов'язані з юридичними проблемами, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації; 3) знаходити нову текстову, графічну, аудіо- та відеоінформацію, що міститься в англійськомовних юридичних документах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами та термінологією; 4) аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідним для виконання професійних завдань; 5) складати юридичні тексти й документи іноземною мовою з низки галузевих питань; 6) писати ділові листи, демонструючи міжкультурне розуміння та попередні знання у конкретному юридичному контексті; 7) перекладати іншомовні юридичні тексти на рідну мову, користуючись двомовними спеціалізованими словниками, електронними словниками та програмним забезпеченням перекладацького спрямування. Обов'язковою умовою ефективного навчання іноземної мови в

бакалавраті вищих юридичних навчальних закладів має бути підсумковий контроль у формі іспиту наприкінці курсу та рубіжний контроль у формі модульних контрольних робіт.

Надругому циклі(магістратура) іншомовна компетентність здобувачів вищої юридичної освіти має відповідати якісним характеристикам досвідченого користувача, який є незалежним у використанні іноземної мови в своїй професійній діяльності, еквівалентний рівню С1,що вимагає мінімум 250 контактних годин (8 кредитів по 30 годин) в структурі освітньої програми. Принагідно слід відмітити, що *в жодному* вітчизняному вищому юридичному навчальному закладі такої кількості годин на вивчення іноземної мови в магістратурі *не виділено* [2].

Здобувач магістерського ступеня з права повинен досягти таких *результатів навчання*:1) розуміти довготривалі висловлювання, що містять юридичні терміни та характерні для офіційного й наукового стилів граматичні конструкції; 2)розуміти мовлення, навіть якщо воно не досить чітко структуроване або коли його зв'язність прихована і не виражена експліцитно; 3) розуміти програми телебачення й фільми, що містять юридичну лексику, без надмірних зусиль;4) розуміти довгі та складні юридичні тексти в друкованому вигляді; 5) розуміти фахові статті та довгі інструкції, які стосуються юридичної сфери. Самостійно працювати з текстом: а) швидко переглядати; б) розуміти загальний зміст; в) глибоко й уважно прочитувати;швидко й спонтанно висловлюватися на професійні теми без очевидних утруднень у доборі виразів; гнучко й ефективно користуватися мовою із професійною та соціальною цілями; чітко формулювати думки й точки зору та доносити свої погляди до співрозмовників у повному обсязі;робити усні повідомлення й доповіді на зразок тих, що можуть знадобитися в типових ситуаціях професійної діяльності (у суді, в прокуратурі тощо).

Вихідний рівень володіння іноземною мовою слід оцінювати під час *випускного кваліфікаційного іспиту* по завершенню магістерської програми.

Третій циклищюї юридичної освїти (доктор фїлософїї, PhD) передбачає набуття компетентностей, що вїдповїдають рївню досвїдченого компетентного користувача, еквївалентногорївню С2. Доктор фїлософїї з права має демонструвати такі *навчальнї результати*: 1) легко розумїти складнї в структурному чи/та лїнгвїстичному планї тексти, такї як їншомовнї пїдручники з рїзних галузей права, науковї статтї з юриспруденцї тощо; 2) вїдсутнїсть жодних утруднень у розумїннї будь-якого розмовного мовлення, живого або в записї; 3) без зусиль брати участь у будь-якїй розмовї чи дискусїї, легко вживаючи їдіоматичнї звороти; 4) представляти чїткї й повнї аргументи юридичного змїсту. Висловлювання здобувача ступеня доктора фїлософїї повинно мати ефективну логїчну структуру, яка допомагає спїврозмовникам видїлити й запам'ятати значущї пункти; вїн мусить володїти значним, точним словниковим запасом юридичної лексики.

Слїд вїдмїтити, що кїлькїсть годин, неохїдна для оволодїння рївнем С2, не передбачена жодним документом. Отже, кожен вищїй навчальний заклад в Українї, який здїйснює докторську пїдготовку юристїв, самостїйно вирїшує, скїльки контактних годин вїн може видїлити на вивчення їноземної мови.

Таким чином, представленї основнї положення моделї їншомовної пїдготовки фахївцїв їз права в трицикловї системї вищюї освїти базуються на компетентнїсному пїдходї. Тобто по завершеннї кожного циклу вищюї юридичної освїти - бакалаврату, маїстратури, аспїрантури - здобувач повинен досягти визначених результатїв навчання та розвинути вїдповїднї їншомовнї компетентностї, що забезпечить якїсть юридичної освїти.

Список використаних джерел

1. Луговий В.І. Європейська концепцїя компетентнїсного пїдходу у вищїй школї та проблеми її реалїзацїї в Українї / В.І. Луговий // Педагогїка ї психологїя: Вїсник АПН України - 2009. - №2. - С. 14-27.

2. Нітенко О. В. Іншомовна підготовка фахівців із права в українських вищих навчальних закладах: виклики та перспективи // О. В. Нітенко // Вища освіта України. - К., 2012. - № 1(додаток 2) : Наука і вища освіта. - С. 227-234.

3. Е^Н8Ыог8ресШсРигро8е8 (Е8Р). - [Електронний ресурс] - Режим доступу: [ЫИр://eaJопп1;и.e^ua:8080/18pш/Ы1;^:](http://eajopn1.i.e^ua:8080/18pш/Ы1;^:)